

מ"ת 1664/10/22 - אריה ניגרי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

מ"ת 1664-10-22 מדינת ישראל נ' ניגרי ואח'

לפני	כבוד השופט אברהם הימן
המבקש	אריה ניגרי
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

לפני בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מעצרו של המבקש ולבחינת חלופת המעצר בעניינו.

ביום 2 לאוקטובר 22 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו שני אישומים בגין עבירות של סחר בסם מסוכן. על פי הנתען בכתב האישום, בשני מועדים שונים ביצע המבקש עסקת סמים עם סוכן סמוי שפעל בשליחות המשטרה, והעביר לסוכן סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 99.29 גרם נטו ו- 99.77 גרם נטו. יצוין כי במסגרת האישום השני מיוחסת למבקש עבירה של סחר בסם בצוותא עם נאשם 2.

ביום 16 לנובמבר 2022 הודיע סנגורו של המבקש כי הוא מסכים לקיומן של ראיות לכאורה ועילות מעצר.

המבקש הופנה לשירות המבחן לעריכת תסקיר.

בתסקיר הראשון (מיום 19 לדצמבר 2022) העריך שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות התנהלות שולית ופורצת גבולות מצדו של המבקש וכי גורמי הסיכון קשורים, בין היתר, לקשיי יציבות ותפקוד לצד נורמות התנהגות שוליות, העדר מערכת תמיכה והשפעה חברתית שלילית כמו גם קושי בוויסות, הצבת גבולות פנימיים והפנמת גבולות החוק. שירות המבחן בחן חלופת מעצר בפיקוחם של אמו, אחיו ואחותו של המבקש ומצא כי הפיקוח המוצע לא יתן מענה הולם לסיכון במצבו ולא בא בהמלצה לשחררו. כמו כן צוין כי יחסיו של המבקש עם בני משפחתו שהוצעו כמפקחיו - מורכבים ולכך השפעה על יכולתם לפקח עליו באופן יעיל.

תסקיר משלים הוגש ביום 5 לפברואר 2023. שירות המבחן בחן התאמתם של ארבעה מפקחים, מכרה של המבקש שהוצעה כמפקחת עיקרית ושלושה חברים של המבקש. שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים יתקשו לזהות מוקדי סיכון אפשריים במצבו של המבקש וכי אינם מתאימים למשימת הפיקוח. שירות המבחן חתם התסקיר בהערכה כי לנוכח מרכיבי הסיכון הגלומים בעבירה אותה ניתן לבצע גם מתוך החלופה ולנוכח חלופת מעצר המחזירה את המבקש לאותה סביבה בה פעל באופן שולי, לא תושג הפחתה בסיכון תחת פיקוחם של המפקחים המוצעים ובחלופה המוצעת. לפיכך, שב שירות המבחן על חוות דעתו ולא המליץ על שחרורו של המבקש.

בדיון שהתקיים לפני ביום 16 לפברואר 2023 הודיע סנגורו של המבקש כי מאחר שהמפקחים המוצעים לא התייצבו בבית המשפט, מסכים הוא למעצרו של המבקש עד תום ההליכים תוך שמירת הזכות לפנות בהליך של עיון חוזר.

ביום 20 לפברואר 2023 הגיש בא כוח המבקש בקשה לקביעת דיון לצורך בחינת חלופת מעצר בתנאי איזוק אלקטרוני בבית אמו של המבקש בבת-ים, בפיקוחה ובפיקוח של שני מפקחים נוספים.

לדיון שהתקיים לפני ביום 27 לפברואר 2023 התייצבו ארבעה מפקחים מוצעים: אמו, אחיו ושני חבריו של המבקש לחלופת מעצר בביתה של אמו של המבקש ובפיקוחה העיקרי.

בא כוח המבקש טען כי החלופה המוצעת להמשך מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני ואנושי-ראויה, כי המבקש כבן 52, אין לו הרשעות בתחום הסמים והוא נתון במעצר כחצי שנה. נטען כי יש להשוות עניינו של המבקש לעניינו של נאשם 2, בעל עבר פלילי בתחום הסמים, שהועבר למעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, כאשר יוחסה אמנם עבירה אחת של סחר בסם מסוכן אולם מיוחס לו אישום נוסף בגין החזקת סם מסוכן שנמצא על גופו בחיפוש שנערך לו לאחר שהובא מדיון בעניין הארכת מעצרו אל בית המעצר. באשר למפקחים, טען הסנגור כי לאחר חקירתם בבית המשפט יש למצוא אותם מתאימים.

באת כוח המשיבה טענה כי אין בסיס לגזירה שווה בין המבקש לבין נאשם 2, בעניינו התקבלה המלצה משירות המבחן וחלקו באישום המיוחס לו עם המבקש בצוותא קטן מחלקו של המבקש אשר היה דומיננטי בעסקת הסמים. באשר למפקחים טענה כי הערכתו של שירות המבחן כי אחיו של המבקש ואחד מחבריו אינם מתאימים לפקח על המבקש מבוססת ולא מתקיימים טעמים מיוחדים לסטות ממנה.

לאחר שנתתי דעתי למכלול הנתונים הדרושים לעניין, לתסקיר שירות המבחן, לטיעוני באי כוח הצדדים והתרשמתי באופן ישיר מארבעת המפקחים המוצעים, הגעתי למסקנה כי חלופת מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני והפיקוח האנושי המוצע, לא תהלום את הסיכון הנשקף מהמבקש.

כידוע, בחינת חלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה היא בחינה דו-שלבית:

"...יש להזכיר את ההלכה, לפיה היתכנותה של חלופת מעצר נעשית בדרך של בחינה דו

עמוד 2

שלבית. תחילה, יש לבחון האם מתקיימת חלופת מעצר העשויה, ברמה העקרונית, לאיין את מסוכנותו של הנאשם. אם התשובה לכך היא שלילית, מסתיים הדיון בנושא חלופת המעצר. ככל שהתשובה לשאלה האמורה היא חיובית, על בית המשפט לבחון את מידת התאמתן של חלופות מעצר קונקרטיות, בנסיבות העניין שלפניו (בש"פ 7829/16 (דע"פ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.10.2016); בש"פ 5760/15 דע"פ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (3.9.2015); בש"פ 5109/15 ביטון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.7.2015)). טיב חלופת המעצר נגזרת, בין השאר, מעוצמתן של הראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הנאשם, וכן ממעמדה ועוצמתה של עילת המעצר העומדת נגדו (בש"פ 726/16 אלחייק נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (23.2.2016); בש"פ 6722/15 ניג'ם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.10.2015); בש"פ 6573/13 מדינת ישראל נ' אביתר (10.10.2013))" (בש"פ 2567/18 מדינת ישראל נ' פלוני (27.3.18)).

למבקש מיוחסות שתי עבירות של סחר בסמים מסוכנים המקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית. הכלל בעבירות אלה הוא שעל מבצען לשהות במעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח, משום הקלות והיכולת להמשיך בביצוען מתוך חלופת מעצר.

בעניין זה אפנה לדברי בית המשפט העליון בבש"פ 8585/15 בן לולו נ' מדינת ישראל (23.12.15), פסקה 5:

"כידוע, עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים מן הסוג שעבר העורר מקימות עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), ומחייבות, ככלל, מעצר עד תום ההליכים, למעט במקרים חריגים (ראו למשל בש"פ 184/12 מדינת ישראל נ' אטיאס, פסקה ט"ז (12.1.2012)). זאת נוכח החשש כי בצע הכסף יביא את הנאשמים לביצוע עבירות סמים נוספות מבלי שיהיה די בחלופת המעצר מלהרתיע בעדם. לכך נלווה גם הסיכון הנשקף לציבור הרחב מעבירות סמים כאמור (בש"פ 2411/15 מדינת ישראל נ' דנה, פסקה 19 והאסמכתאות שם (21.4.2015)). בצד האמור, נפסק לא אחת כי אין מדובר ב"כלל הרמטי" (בש"פ 240/15 ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.1.2015) (להלן: עניין ביטון)); וכי במקרים המתאימים שנסיבותיהם ייחודיות, ניתן יהיה להורות על שחרור לחלופת מעצר גם בעבירות מהסוג דנן, ובלבד שיימצא כי בכוחה של חלופת המעצר המוצעת לאיין את המסוכנות במידה מניחה את הדעת. על מקרים אלה נמנים למשל מקרים שבהם הנאשם הוא אדם נורמטיבי ללא עבר פלילי, או כאשר מדובר במי שאינו "נטוע" בעולם עבריינות הסמים (בש"פ 3702/15 ברק נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (3.6.2015)); בש"פ 2196/15 רבי נ' מדינת ישראל, פסקאות 15-16 (6.4.2015) (להלן: עניין רבי); עניין ביטון, שם). משכך, וחרף ברירת המחדל האמורה, יש לבחון בכל מקרה לגופו אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירות הנאשם תהיה פחותה (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים)".

האם בנסיבות המיוחדות למבקש, תוכל חלופת המעצר המוצעת לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו או לכל הפחות למתנה במידה המתקבלת על הדעת? לאחר שנתתי דעתי לנתונים הרלוונטיים ולטיעוני באי כוח הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי לא ניתן יהיה להבטיח את תכלית המעצר באמצעות חלופת מעצר.

מתוך עובדות כתב האישום עולה כי מעורבותו של המבקש בשתי עסקאות הסמים הייתה משמעותית. המבקש הוביל את עסקאות הסמים החל משלב המשא ומתן שניהל עם הסוכן באשר לעלות הסמים וכלה בשלב הגעת הסמים למקום המפגש כשהם מוסלקים בגלגלי רכב ומסירתם לידי הסוכן.

מקובלת עלי אבחנתו המקצועית של שירות המבחן באשר למאפייניו האישוטיים וההתנהגותיים של המבקש בדבר דפוסי התנהגות שוליים וקושי בהצבת גבולות. מאפיינים אלה מעצימים את המסוכנות המיוחסת למבקש מעצם ביצוע העבירות, ואלה יחד עם הנתונים אודות עברו הפלילי של המבקש, אף אם אינם כוללים עבירות בתחום הסמים, מצביעים על כך כי המבקש אינו מורתע מהחוק ולא ניתן ליתן בו את האמון הנדרש כי יורתע מתנאים מגבילים בחלופת מעצר.

חלקו של המבקש היה משמעותי יותר מחלקו של נאשם 2 כפי המתואר באישום השני, ולא מצאתי טעם המצדיק להשוות ביניהם.

אני סבור, אפוא, כי מסוכנותו של המבקש הינה במידה גבוהה ביותר שאינה מאפשרת חלופת מעצר בעניינו. משקבעתי כך, מתייתר הצורך לבחון את חלופת המעצר הקונקרטי המוצעת. עם זאת, ובבחינת למעלה מן הצורך, אציין, מבלי לקבוע מסמרות, כי לאחר ששמעתי את המפקחים המוצעים, אני סבור כי הם מוכנים לסייע למבקש אולם מתקשים בזיהוי גורמי הסיכון במצבו ולפיכך ספק אם יוכלו לקיים עליו פיקוח הדוק וסמכותי.

הבקשה נדחית.

הדיון הקבוע ליום 7.3.23 מתייתר ועל כן בטל.

המזכירות תעביר החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, י"ג אדר תשפ"ג, 06 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.